



PEDAGOG FAOLIYATINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Sotiboldiyev Abduraxmon Yuldashevich

I.A.Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti

Olmalik filiali "Energetika va mashinasozlik" fakulteti

"Elektr texnikasi va elektr mexanikasi" kafedrasida assistenti

Annotatsiya

Pedagog faoliyati ta'lim va tarbiya jarayonlarini boshqarish bilan bog'liq bo'lib, u ko'plab o'ziga xos xususiyatlarga ega. Ushbu xususiyatlar o'qituvchining roli, vazifalari va talabalarga ta'siri nuqtai nazaridan ta'lim jarayonini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Quyida pedagog faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari keltirilgan.

Kalit so'zlar- pedagog faoliyati, ta'lim-tarbiya, shaxsiy aloqa, individual yondashuv, interaktiv ta'lim, innovatsion yondashuv, o'z-o'zini rivojlantirish.

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimi o'zgarishlarga uchrab, pedagoglarning roli ham yangi talablar bilan boyitilmoqda. O'qituvchilar nafaqat bilim berish, balki talabalarni rivojlantirish va ularni hayotga tayyorlash vazifasini ham o'z zimmalariga olishmoqda. Ular shaxsiy aloqalar o'rnatish, individual yondashuvni amalga oshirish, tadqiqotlarni qo'llash kabi ko'plab yondashuvlar orqali ta'lim jarayonini sifat jihatidan yaxshilashga intilishadi. Ushbu maqolada pedagog faoliyatining asosiy xususiyatlari va ularning ta'lim jarayoniga ta'siri batafsil ko'rib chiqiladi.

Pedagog faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari

Pedagog faoliyati ta'lim va tarbiya jarayonlarini boshqarish bilan bog'liq bo'lib, u ko'plab o'ziga xos xususiyatlarga ega. Ushbu xususiyatlar o'qituvchining roli, vazifalari va talabalarga ta'siri nuqtai nazaridan ta'lim jarayonini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Quyida pedagog faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari kengroq bayon etilgan:

1. Shaxsiy aloqalar: Pedagog faoliyatining eng asosiy xususiyatlaridan biri - o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi shaxsiy aloqalar hisoblanadi. O'qituvchilar talabalar bilan muloqot qilishda mehr-muhabbat, samimiyat va hurmat ko'rsatishlari zarur. Bu aloqalar orqali talabalarda ishonch tuyg'usi paydo bo'ladi va ularning ta'limga bo'lgan qiziqishi, motivatsiyasi va umuman olganda, o'qishga yondashuvi



oshadi. Shaxsiy aloqalar pedagogik jarayonning muvaffaqiyati uchun juda zarur, chunki ular ta'lim muhitini ijobiy va ochiq qiladi, shuningdek, talabalar o'zlarini qulay va xavfsiz his qilishlariga yordam beradi.

2. Individual yondashuv: Har bir talabaning o'ziga xos xususiyatlari, qobiliyatlari va ehtiyojlari mavjud. Pedagoglar talabalarning turli o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olib, nafaqat guruh sifatida, balki har bir talabani individual ravishda tan olib, o'zlashtirish jarayoniga yondashishlari zarur. Bu individual yondashuv talabalarga o'z qobiliyatlarini to'liq ochish va rivojlantirish imkonini beradi. Shuningdek, bu yondashuv ta'lim jarayonida har bir talabaga mos keladigan usullar va strategiyalarni qo'llash orqali ularning ta'lim jarayonida qoniqishini ta'minlaydi.

3. Interaktivlik: Zamonaviy pedagogik usullar interaktiv yondashuvni o'z ichiga oladi. O'qituvchi talabalarni dars jarayonida faol ishtirok etishga undaydi va ularni muhokama, bahs-munozaralar kabi faoliyatlarga jalb etadi. Bu orqali talabalar fikr yuritish, o'z fikrlarini ifoda etish va jamoaviy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Interaktivlik ta'lim jarayonini jonlantiradi va talabalar o'rtasida o'zaro o'rganish, tajriba almashish va bir-birlari bilan hamkorlik qilish imkoniyatlarini yaratadi. O'qituvchilar darsga innovatsion pedagogik texnikalarni kiritish orqali talabalarni yanada jalb etishga harakat qiladilar.

4. Tadqiqotga asoslangan yondashuv: Pedagoglar o'qitish jarayonida ilmiy tadqiqotlarni integratsiya qila olishi kerak. Talabalarni tadqiqot olib borishga rag'batlantirish, ularga yangi bilimlarni qidirishga yordam beradi. Bu yondashuv o'qituvchilarni tajribalarini oshirish va ta'limdagi yangiliklarga ochiq bo'lishlariga yordam beradi. Shuningdek, tadqiqotga asoslangan yondashuv talabalar uchun nazariy bilimlarning amaliy qo'llanilishi va real hayotga mosligini ta'minlaydi, bu esa ularga hayotiy ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi.

5. Tarbiyaviy rol: Pedagoglar ta'lim jarayonida faqat bilim beruvchi sifatida emas, balki ta'lim-tarbiya jarayonida rahbarlik qiladigan shaxs sifatida ham ko'riladi. Ular talabalarning axloqiy, ijtimoiy va madaniy qadriyatlarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydilar. Bu tarbiyaviy rol talabalarda mas'uliyat, muloqot va hamkorlik ko'nikmalarining rivojlanishiga olib keladi. O'qituvchilarning tarbiyaviy yondashuvi, shuningdek, talabalarni jamiyatda faol va mas'uliyatli fuqarolar sifatida shakllanishini ta'minlaydi. Ular ijtimoiy tenglik, adolat va hurmat kabi qiymatlarni o'rgatish orqali ijtimoiy mas'uliyatni oshirishga yordam beradi.

6. Innovatsion yondashuv: Ta'lim jarayoni doimiy ravishda yangilanib boradi. Pedagoglar zamonaviy innovatsion texnologiyalarni o'qitish jarayonida qo'llash va



yangi pedagogik usullarni, strategiy va yondashuvlarni o'zlashtirishda faollik ko'rsatishlari zarur. Bu talabalarga zamonaviy bilimlarni o'zlashtirishda yordam beradi va ularni hozirgi zamonning talablariga tayyorlaydi. Innovatsion yondashuv ta'lim jarayonini zamonaviylashtiradi va o'quvchilarning ijodkorligini, o'z-o'zini o'rganish ko'nikmalarini ham yanada oshiradi.

7. O'z-o'zini rivojlantirish: Pedagog faoliyati davomida o'qituvchilar doimiy ravishda o'z bilimlarini yangilab borishlari va shaxsiy rivojlanishga e'tibor berishlari kerak. O'z-o'zini rivojlantirish faqat professional bilimlarni oshiribgina qolmay, balki shaxsiy sifatlarni ham yaxshilaydi. O'qituvchilar o'zlarining professional rivojlanishlari uchun turli seminarlar, kurslar va tadbirlarda ishtirok etishlari mumkin. Bu rivojlanish jarayoni o'qituvchilarni o'z ishlariga nisbatan yanada motivatsiyalangan, ijodkor va zamonaviy yondashuvlarga e'tibor qaratishlariga yordam beradi.

Bu yuqoridagi xususiyatlar pedagog faoliyatini asosiy jihatlaridan biridir va ta'lim jarayonining muvaffaqiyati uchun zaruriy omillardan hisoblanadi. Pedagoglar o'z faoliyatlarini haqiqatan ham samarali amalga oshirish va talabalarni malakali, ijtimoiy va axloqiy jihatdan rivojlangan shaxslar sifatida tayyorlash maqsadida bu xususiyatlarni yuzaga chiqarishga intilishlari zarur.

Xulosa

Pedagog faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari ta'lim jarayonini muvaffaqiyatli boshqarish va talabalarni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi sifatida pedagoglar shaxsiy aloqalarni o'rnatishi, individual yondashuvni qo'llashi, interaktiv usullarni kiritishi va o'z-o'zini rivojlantirishga doimo intilishi zarur. Bularning barchasi ularga talabalarni faolligini oshirish va ularning ta'limga bo'lgan qiziqishini rivojlantirishga yordam beradi. Ta'lim jarayonidagi innovatsiyalar va o'zgarishlarga faol yondashish esa zamonaviy pedagogning asosiy vazifalaridan biridir, bu ularni zamonaviy jamiyatda muhim rol o'ynovchi shaxs sifatida taqdim etadi.

Adabiyotlar:

1. "Ta'lim to'g'risidagi Qonun". T. 1997
1. R.Mavlonova, O.Turaeva - Pedagogika 2001 yil.
2. Munavvarov A.K. "Pedagogika". T. O'qituvchi. 1996.
3. Ganiyev, Sarvar. "ANALYSIS AND CONSTRUCTION OF DESCRIPTIONS OF PERFORMANCE ADJUSTMENT METHODS OF CENTRIFUGAL FANS." *Modern Scientific Research International Scientific Journal* 2.7 (2024): 130-137.



4. Bobojanov, M. K., et al. "Development of a pole-changing winding for close pole ratio." *AIP Conference Proceedings*. Vol. 3152. No. 1. AIP Publishing, 2024.
5. Amanovich, Rismuxamedov Dauletbek, and Ganiyev Sarvar Tursuboy o'g'li. "HAVONI KONDENSATSIYALASHDA ENERGIYA TEJAMKORLIKKA ERISHISHNING UMUMIY MASALALAR." *Journal of new century innovations* 37.1 (2023): 150-155.
6. Муратов, Гуламжан Гафурович, et al. "Исследование автоматизированной защиты конденсаторных установок." *Научный журнал* 3 (37) (2019): 14-16.
7. Рисмухамедов, Д. А., et al. "РАЗРАБОТКА ПОЛЮСОПЕРЕКЛЮЧАЕМЫХ ОБМОТОК ДЛЯ ДВИГАТЕЛЕЙ ТУРБОМЕХАНИЗМОВ." *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences* 3.10 (2023): 508-514.
8. Yuldoshov, H., et al. "Increasing the efficiency of drilling exploration wells with air bleeding based on the use of recovered heat of the compressor." *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. Vol. 1142. No. 1. IOP Publishing, 2023.
9. Rismukhamedov, Dauletbek, et al. "New pole-changing winding for electric drive of ball mills." *E3S Web of Conferences*. Vol. 384. EDP Sciences, 2023.
10. Tursunboyevich, Sarvar Ganiev, and Abduraxmon Sotiboldiyev Yuldashevich. "YUQORI ENERGETIK SAMARADORLIKKA EGA VENTILYATSIYA TIZIMINI YARATISHNING ZAMONAVIY TENDENTSIYALARI." *Лучшие интеллектуальные исследования* 11.5 (2023): 195-201.
11. Toirov, Olimjon, et al. "Power Losses Of Asynchronous Generators Based On Renewable Energy Sources." *E3S Web of Conferences*. Vol. 434. EDP Sciences, 2023.
12. Сотиболдиев, Абдурахмон Юлдашевич. "ЦЕПИ ОДНОФАЗНОГО ПЕРЕМЕННОГО ТОКА. ОСНОВНЫЕ ПОНЯТИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ." *Лучшие интеллектуальные исследования* 1.1 (2024): 42-60.
13. Сотиболдиев, Абдурахмон Юлдашевич. "ЦЕПИ ТРЕХФАЗНОГО ПЕРЕМЕННОГО ТОКА. ОСНОВНЫЕ ПОНЯТИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ." *Лучшие интеллектуальные исследования* 1.1 (2024): 32-41.
14. Muminov, Makhmudzhon, et al. "Investigation of automobile generator G-273 A with excitation from photovoltaic converter." *E3S Web of Conferences*. Vol. 563. EDP Sciences, 2024.



15. Yuldashevich, Sotiboldiyev Abduraxmon. "MIKRO GIDROELEKTRSTANSIYALAR RIVOJLANISHIDA JAHON TAJRIBASI." (2023): 208-215.
16. Yuldashevich, Sotiboldiyev Abduraxmon, and Yoldoshev Ozodbek Nodirovich. "SHAMOL ENERGETIKASINING RIVOJLANISH TARIXI." *TADQIQOTLAR* 30.3 (2024): 13-18.
17. Muminov, M. U., et al. "Analysis of the state of the issue and review of the application of renewable energy sources to power excitation systems of synchronous machines." *JOURNAL OF ENGINEERING, MECHANICS AND MODERN ARCHITECTURE* 3.2 (2024): 34-37.
18. Yuldashevich, Abduraxmon Sotiboldiyev. "MIKROGIDROELEKTROSTANSIYA DETALLARI UCHUN MATERIALLAR TANLASH." *Journal of new century innovations* 43.2 (2023): 42-46.
19. Abduraxmon, Abduraxmon, and Ozodbek Yoldoshev. "QUYOSH BATAREYASI YORDAMIDA ISHLAYDIGAN NASOSLARNI AFZALLIK TOMONLARI." *Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi* 3.1 (2024): 101-105.
20. Yuldashevich, Sotiboldiyev Abduraxmon, and Bekmurodov Elmurod Dilmurod o'g'li. "O 'ZBEKISTONDA KICHIK GIDRO ENERGETIK RESURSLARIDAN FOYDALANISH HOLATI VA IMKONIYATI." *TADQIQOTLAR* 30.3 (2024): 19-25.
21. Yuldashevich, Sotiboldiyev Abduraxmon, Yoldoshev Ozodbek Nodirovich, and Bekmurodov Elmurod Dilmurod o'g'li. "QAYTA TIKLANUVCHAN ENERGIYA MANBALARIDAN FOYDALANISH TAHLILI." *TADQIQOTLAR* 30.3 (2024): 3-12.
22. Muminov, M. U., A. Yu Sotiboldiyev, and M. M. Gulomaliev. "MIKROGES GIDROAGREGAT MEKANIZMLARINI TADQIQ ETISH." *Евразийский журнал технологий и инноваций* 2.3 (2024): 7-10.
23. Tursunboyevich, Sarvar Ganiev, and Abduraxmon Sotiboldiyev Yuldashevich. "YUQORI ENERGETIK SAMARADORLIKKA EGA VENTILYATSIYA TIZIMINI YARATISHNING ZAMONAVIY TENDENTSIYALARI." *Лучшие интеллектуальные исследования* 11.5 (2023): 195-201.